

Årsrapport 2023

**Kompetansesenter i lindrende behandling
Helseregion Vest**

Redaksjon: Aud Myhre og Dagny Faksvåg Haugen

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

Årsrapport 2023

Sammendrag

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest (KLB) er et ressurscenter for alle som arbeider med lindrende behandling og omsorg ved livets slutt i regionen. Senteret er organisert med en sentral enhet på Haukeland universitetssjukehus, tilknyttet et tverrfaglig nettverk av regionale medarbeidere i deltidsstilling i kommuner og på sykehus. KLB hadde i 2023 8,1 årsverk fordelt på 19 ansatte.

I 2023 er det utarbeidet ny strategi for virksomheten i kompetansesenteret 2024-2027.

Undervisning, rådgivning og formidling

KLB styrker grunnleggende palliasjon i Helseregion Vest gjennom kompetansenettverk, kurs og undervisning, samt ved å fremme bruken av gode palliative verktøy og retningslinjer. KLB hadde i 2023 en betydelig undervisningsvirksomhet, med 525 undervisningstimer. Vi bidrar mest inn i videre- og etterutdanning i egen region, men har også bidratt på flere nasjonale og internasjonale kurs og konferanser.

Verdensdagen for lindrende behandling i oktober ble markert i alle de fire foretaksområdene i regionen. KLBs nettsider er godt besøkt, med i alt 100 946 sidevisninger i 2023.

«Etterlattermapper» sendes uten kostnad til sykehus og kommuner. I 2023 ble mappen revidert og trykket i nytt opplag.

KLB har status som internasjonalt referansesenter for god omsorg ved livets slutt og har en koordinerende funksjon for «Livets siste dager – plan for lindring i livets slutfase». Planen brukes i 471 virksomheter over hele landet.

Organisering og nettverksbygging

Alle kommuner og sykehus i regionen, flere høyskoler, Kreftforeningen og Kreftomsorg Rogaland er med i Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling. Ved utgangen av 2023 omfattet nettverkene 492 sykepleiere og vernepleiere og 124 fysioterapeuter og ergoterapeuter, fordelt på 24 nettverksgrupper. Arbeidet i nettverkene er forankret i samhandlingsstrukturen mellom helseforetak og kommuner. Pakkeforløp hjem har i 2023 vært et aktuelt tema i nettverksarbeidet.

Sammen med Statsforvalteren i Vestland vurderte KLB i 2023 søknader om statlige midler til kommunale prosjekter innen lindrende behandling. Ni prosjekter fikk støtte i 2023. Sammen med de andre kompetansesentrene i lindrende behandling drifter vi Pallreg, et nasjonalt register over palliative virksomheter.

I mars 2023 arrangerte KLB Regionsamling i palliasjon med 100 deltakere.

Forskning og fagutvikling

Også i 2023 deltok KLB-ansatte i nasjonale arbeids- og referansegrupper og bidro i utarbeidelse og revidering av retningslinjer og veiledere. Vi var aktive i regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter. I 2023 ble Horizon-2020-prosjektet «iLIVE: Live well, die well» avsluttet. Analyser og publisering av resultater fra prosjektet vil pågå over tid. Vi deltok også i flere andre prosjekter innen omsorg ved livets slutt, symptomlindring og undervisning samt flere lokale kvalitetsprosjekter.

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

Årsrapport 2023

Om kompetansesenteret

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest (KLB) har siden 2001 vært et regionalt ressurscenter for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. Organisatorisk er senteret nå plassert som en seksjon i Smerte- og palliasjonsavdelinga i Kirurgisk serviceklinikk i Helse Bergen. Sammen med det palliative senteret på Haukeland universitetssjukehus utgjør KLB det regionale palliative senteret i Helse Vest.

KLB er organisert med en sentral enhet ved Haukeland universitetssjukehus, tilknyttet et tverrfaglig nettverk av regionale medarbeidere i sykehus og kommuner i regionen. Senteret hadde i 2023 8,1 årsverk, fordelt på 19 personer. I 2023 hadde vi en dagsamling og en strategisamling over to dager felles for alle medarbeiderne. Senteret har en regionalt sammensatt styringsgruppe og referansegruppe. Begge gruppene hadde to møter i 2023.

KLBs sentrale enhet flyttet i 2023 fra Glasblokkene til Konrad Birkhaugs hus på Haukeland sykehusområde. Den palliative sengeposten flyttet inn i nybygde lokaler i Glasblokkene. KLB har fått tjenlige lokaler, men er plassert langt fra den kliniske virksomheten. Felles rutiner og god intern samhandling i avdelingen har tatt mye oppmerksomhet i 2023.

Målsetting

Målsettingen for KLB er å fremme palliasjon i hele Helseregion Vest ved å styrke kompetanse bygget på et helhetlig menneskesyn og gode fagkunnskaper.

Dette skal skje gjennom å

- fremme klinisk arbeid i palliasjon på alle nivåer
- fremme forskning og fagutvikling
- fremme organiseringen av et helhetlig tjenestetilbud
- fremme etisk refleksjon og
- øke kunnskapen om palliasjon i befolkningen generelt

Arbeidet i KLB skal være preget av **kompetanse, samarbeid, respekt og engasjement**

KLBs oppdrag er å styrke kompetansen i grunnleggende palliasjon generelt i helse- og omsorgstjenestene, samtidig som vi har et særskilt ansvar for at det spesialiserte tilbudet innen lindrende behandling stadig utvikles og holder høy kvalitet.

Oppgaver

Kompetansesenteret har følgende hovedoppgaver:

1. Undervisning og opplæring, både overfor sykehus og kommuner
2. Forskning og fagutvikling
3. Pådriver og koordinator for en prosess som fører til bedre kompetanse i lindrende behandling i regionen

Arbeidet i 2023 bygget på nasjonale og regionale føringer, vedtatt strategi 2020-2023 og vedtatt virksomhetsplan.

Undervisning og formidling

KLB hadde i 2023 en betydelig undervisningsvirksomhet. I kompetansenettverkene i regionen ble det gjennomført 336 undervisningstimer, fordelt på fire introduksjonskurs, tre fagdager/-seminar, to webinarer og 52 lokale nettverksgruppemøter. I tillegg til kompetansehevingen i nettverkene hadde de ansatte 132 undervisningsoppdrag med i alt 191 underviste timer for til sammen 2260 personer. Vi bidrar mest inn i videre- og etterutdanning i egen region, men har også bidratt på flere nasjonale og internasjonale kurs og konferanser, inkludert to moduler av Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin.

Helseregion Vest har ukentlig, video-overført undervisning i palliasjon til alle de palliative sentrene og andre interessenter i egen region og i Agder. Ansvaret for undervisningen er fordelt mellom de palliative sentrene.

Undervisning Egen region:

Grunnutdanning av helsepersonell: 15 timer
Videreutdanning av helsepersonell: 60 timer
Etterutdanning av helsepersonell: 416 timer, derav 336 timer i kompetansenettverkene
Utdanning av annet personell: 2 timer

Nasjonalt og internasjonalt:

Etterutdanning av helsepersonell: 14 timer
Videreutdanning av annet personell: 18 timer

Undervisning i palliativ medisin i medisinstudiet ved KLB-ansatte med universitetsstilling er ikke tatt med her.

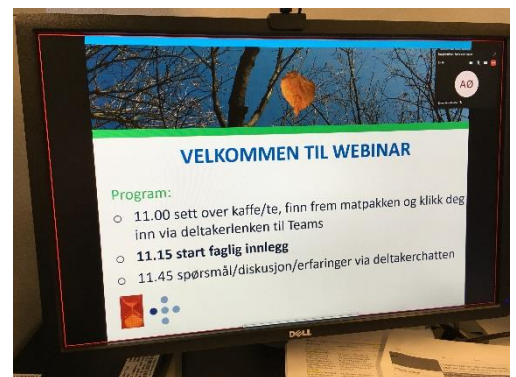
I 2023 ble det laget en undervisningsplan for palliasjon i studieprogrammet Vestlandslegen.

Formidling

Noen av disse aktivitetene står også omtalt andre steder i rapporten.

Egen region:

- Undervisning eller fagdag i følgende kommuner: Askvoll, Bergen, Hå, Karmøy, Sandnes, Stavanger og Ulvik
- Grunnkurs i palliasjon, to kurs a to dager, Helse Bergen
- Kurs i palliasjon for LIS 1, Stavanger universitetssjukehus, vår og høst

- Undervisning i palliasjon for de ansatte på Gatehospitalet, Garnes
- Innlegg på fagdag for eldre medisinsk nettverk i Helse Førde-området
- Nettverkssamling i Stavanger bispedømme for kirkelig ansatte som har et systematisk samarbeid med kommunale helse- og omsorgstjenester om omsorg ved livets slutt
- Flere bidrag til ukentlig, regional, videooverført undervisning
- Flere muntlige presentasjoner på Regionsamling i palliasjon
- Samling for prosjektledere i kommunale prosjekter
- Deltakelse i mentoropplæring (ressurssykepleiere) for digital opplæringspakke i palliasjon for helsefagarbeidere
- Introduksjonskurs for nye ressurspersoner i Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling, fire dagskurs
- Fagdag for Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling i Helse Fonna- og Helse Stavanger-området
- Felles fagseminar for fastleger og sykehjemsleger og nettverket i Helse Bergen-området
- Webinar om omsorg til døende for ressurspsykeleiernettverket i Helse Førde-området
- Webinar om palliasjon ved langtkommen MS for fysio- og ergoterapinettverkene i regionen
- Markering av Verdensdagen for lindrende behandling i alle foretaksområder
- Markering av FNs frivillighetsdag på Haukeland universitetssjukehus, publisert på sykehusets Facebookside
- Omtale av nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling i Paraplyen, organ for Legeforeningen i Vestland

KLB presenterte Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling på møte i regionalt prosjekt for seneffekter etter kreftbehandling. Vi har også presentert nettverket for tre områdeutvalg for samhandling i Bergensområdet.

Nasjonalt og internasjonalt:

- Foredrag på samling for Nasjonalt nettverk for forhåndssamtaler
- Flere bidrag på Summer School i regi av International Collaborative for Best Care for the Dying Person
- Flere muntlige presentasjoner samt ledelse av workshop om munnstell på den årlige konferansen til International Collaborative
- Webinar om Livets siste dager, 134 sentre pålogget
- Undervisning om Livets siste dager for hjemmesykepleien i Tønsberg kommune
- Foredrag på minisymposium i anledning 30-års markeringen for Nasjonalt kvalitetsregister for kolorektal kreft
- Kursledelse og foredrag på kurs i smertebehandling og palliasjon for LIS onkologi
- Undervisning på kurs for LIS anestesi
- Undervisning på nivå C-kurs for sykepleiere i regi av KLB Sør-Øst
- Innlegg på Norsk anestesilogisk forenings høstmøte
- Undervisning/kursledelse på to ukesmoduler av Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin
- Videoundervisning for Helse Sør-Øst, to ganger
- Undervisning på Dansk spesialistkurs i palliativ medisin

- Intervju med iLIVE-frivillig, publisert på prosjektets nettside iliveproject.eu

Nettsider, informasjonsmaterieill

KLBs nettsider er godt besøkt, med 100 946 sidevisninger i 2023.

Det er stor etterspørsel etter «etterlattemapper» og brosjyrer. En arbeidsgruppe i KLB ledet av prest Lars Helge Myrset reviderte «etterlattemappen» i 2023, og den er trykket opp i nytt opplag.

Råd og veiledning

KLBs ansatte kontaktes jevnlig for råd og veiledning om en rekke ulike tema innenfor lindrende behandling. Senterets sentrale enhet besvarte i 2023 893 løpende henvendelser.

Verdensdagen for lindrende behandling

Årets tema for Verdensdagen i lindrende behandling var «Nærmiljø der vi bryr oss - du kan bety noe for naboen din». Dagen ble markert i alle de fire foretaksområdene i regionen:

- Folkemøte på Sølvberget bibliotek og kulturhus i Stavanger
- Appeller og fakkeltog i Bergen sentrum, etterfulgt av åpent arrangement på Bergen bibliotek, bredt samarbeid om arrangementet
- Informasjonsstand på Stord sjukehus
- Deltakelse i Kreftforeningens Stafett for livet i Førde

Forskning og fagutvikling

Kvalitetsverktøy

- Det ble ikke innført nye kvalitetsverktøy i 2023. Behandlingsalgoritmene for lindring av symptomer i livets slutfase har blitt oppdatert.
- Pasientforløpet i palliasjon i Helse Stavangers nedslagsfelt har blitt revidert og forenklet. Tiltaket ble tildelt «Såkornmidler» fra Helse Vest.

Kvalitetsprosjekter

I 2023 er det startet et lokalt kvalitetsprosjekt med «såkornmidler» fra Helse Vest om klinisk farmasøyt på palliativ sengepost i Helse Bergen, samt et prosjekt for å gjennomgå prosessen rundt bestilling og levering av smertekassetter fra apoteket. KLBs farmasøyt Margrete Einen har også arbeidet med ordning for rekvirering av infusjonspumper til pasienter i kommunen samt veiledende maksimale brukstider for legemidler etter anbrudd.

Ved Stavanger universitetssjukehus er det startet et kvalitetsprosjekt om malign tarmobstruksjon.

KLB har vært engasjert i innføringen av Pakkeforløp hjem for kreftpasienter i ulike deler av Helseregion Vest. Undervisningssykepleier Ann-Kristin Øren har vært med i en arbeidsgruppe med representanter for Helse Bergen og kommunene i nedslagsfeltet for å lage en rutine for pakkeforløpet i dette området.

Registerfunksjoner

- KLB er hovedansvarlig for Pallreg, det web-baserte, nasjonale registeret over palliative tiltak i Norge. De fire kompetansesentrene i lindrende behandling drifter registeret i fellesskap.
- Pallnet er KLBs web-baserte register over ressurspersoner i Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling i Helseregion Vest. Det er oversiktlig og holdes fortløpende oppdatert.

Nettverkskoordinator for Livets siste dager

KLB har funksjon som koordinerende senter for «Livets siste dager - plan for lindring i livets slutfase» og er godkjent som internasjonalt referansesenter for god omsorg ved livets slutt. Ved utgangen av 2023 var det registrert 471 brukersteder for Livets siste dager i Norge. Brukerstedene rapporterer årlig til oss, og vi rapporterer på funksjonen til vår internasjonale samarbeidsgruppe. I november 2023 ble resultater fra fjorårets rapportering presentert på gruppens internasjonale konferanse.

Nettverkskoordinator Grethe Skorpen Iversen er tilgjengelig for undervisning og rådgivning og besvarer løpende henvendelser. Det ble i 2023 arbeidet med integrering av Livets siste dager i flere ulike elektroniske pasientjournaler, inkludert DIPS Arena.

I 2023 hadde vi møte med Helsedirektoratet om revisjon av planen. Den nasjonale referansegruppen og teamet for Livets siste dager hadde møte i desember 2023.

Publikasjoner

Artikler i vitenskapelige tidsskrift

1. Bakken J, Wallgren GC, Furnes B, Kørner H, Ueland V. Organizational structures influencing timely recognition and acknowledgment of end-of-life in hospitals – A qualitative study of nurses' and doctors' experiences. *E J Oncol Nurs* 2023; 67:102420. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2023.102420>
2. Häuser W, Welsch P, Radbruch L, Fisher E, Bell RF, Moore RA. Cannabis-based medicines and medical cannabis for adults with cancer pain. *Cochrane Database Syst Rev* 2023; 6(6):CD014915. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD014915.pub2>
3. Sævareid TJL, Aasmul I, Hjorth NE. Implementation of Advance Care Planning in Norway. *Z Evid Fortbild Qual Gesundhwes (ZEFQ)* 2023; 180:163-7. <https://doi.org/10.1016/j.zefq.2023.05.017>

Fagartikler

4. Glesnes S, Nødtvedt S. Ergoterapeuter kan hjelpe kreftpasienter i sykehus. *Sykepleien* 2023; 111(91750):e-91750. <https://sykepleien.no/fag/2023/03/ergoterapeuter-kan-hjelpe-kreftpasienter-i-sykehus>
5. Haugen DF. Spesialitet i palliativ medisin. *NAForum, Tidsskrift for Norsk anesthesiologisk forening* 2023; 36(2):22-3.
6. Hjorth NE. Forhåndssamtaler – et viktig verktøy i palliativt arbeid. *NAForum, Tidsskrift for Norsk anesthesiologisk forening* 2023; 36(2):18-21.

Abstracts

7. Gulbin M, Korfage I, van der Heide A, Haugen DF, Mayland CR, Tripodoro VA, Leon MX, Perez-Cruz P, Ferreira AL, Saca JML. Visiting restrictions during the COVID-19 pandemic and bereaved relatives' quality of life. 18th World Congress of the European Association for Palliative Care, Rotterdam 15-17 June 2023. Poster P18.008. *Palliat Med* 2023; 37(1S):271-4.
8. Yildiz B, van der Heide A, Korfage IJ, Iversen GS, McGlinchey T, Simon J, Vibora-Martin E, Goossensen A. A hospital end-of-life care volunteer service in five European countries: What supports or hinders implementation? The iLIVE project. 18th World Congress of the European Association for Palliative Care, Rotterdam 15-17 June 2023. Poster P16.001. *Palliat Med* 2023; 37(1S):260.
9. Goossensen A, McGlinchey T, Mason SR, Smeding R, Ruiz-Torreras I, Iversen GS, Haugen DF, Bakan M, Ellershaw JE, Yildiz B, Fischer C, Simon J, van der Heide A, on behalf of the iLIVE Consortium. Experiences of volunteers supporting dying people in hospital: The iLIVE project volunteer study. Free communication, 32nd Meeting of the International Work Group on Death, Dying and Bereavement, Halifax, Canada, 01-06 October 2023, program book pp 34-35.
10. Hjorth NE, Romarheim E, Haugen DF. "It was so unpredictable, I had difficulties giving advice and support." Experiences providing end-of-life care during the COVID-19 pandemic. Oral presentation, 8th Annual Symposium on Best Care for the Dying Person, Rotterdam, 16th November 2023.

11. Iversen GS, Haugen DF. Benefits in care of the dying from implementing a bedside clinical document – results from annual reporting. Oral presentation, 8th Annual Symposium on Best Care for the Dying Person, Rotterdam, 16th November 2023.

Vi deltok også med poster på den 21. landskonferansen i kreftsykepleie.

Utfyllende informasjon

2023 har vært et "mellomår" med færre publiserte artikler og abstracts enn vanlig. Dette skyldes at vi har vært i avslutningsfasen av iLIVE-prosjektet og flere andre mindre prosjekter, og resultatene enda ikke er publisert. Ved slutten av 2023 var ni artikler innsendt til vurdering for publisering og flere andre under arbeid.

Nina Hjorths artikkel i NAForum fikk pris for beste artikkel i dette tidsskriftet i 2023, og presentasjonen hennes på 8th Annual Symposium on Best Care for the Dying Person fikk pris for beste muntlige foredrag på konferansen.

Ingen doktordisputaser i 2023.

Dagny Faksvåg Haugen var leder av bedømmelseskomite for Zhanna Gaulens ph.d.-grad ved Universitetet i Bergen.

Forskningsprosjekter

Drug-drug-interactions involving opioids used for pain treatment in palliative care cancer patients: Update of a systematic review

Prosjektleder: Aleksandra Kotlinska-Lemieszek, Poznan University of Medical Sciences. Samarbeid med Helse Midt-Norge og internasjonalt. Prosjektperiode 01.01.2023 – 31.12.2025

Use of peripherally inserted central venous catheters and midline catheters in palliative care cancer patients

Prosjektleder: Eva Gravdahl, Akershus universitetssykehus og Universitetet i Oslo. Samarbeid med Helse Sør-Øst.

Prosjektperiode 01.01.2022 – 31.12.2024

iLIVE: Live well, die well. A research project to support living until the end.

Prosjektleder: Agnes van der Heide, Erasmus Medical Centre Rotterdam. Samarbeid internasjonalt.

Prosjektperiode 01.01.2019 – 31.12.2023

CO-LIVE, omsorg for døende under covid-19-pandemien

Prosjektleder: Agnes van der Heide, Erasmus Medical Centre Rotterdam. Samarbeid internasjonalt.

Prosjektperiode 01.01.2020 – 31.12.2023

Hvordan opplever pårørende den lindrende omsorgen for kreftpasienter mot slutten av livet i Telemark?

Prosjektleder: Ørnulf Paulsen, Sykehuset Telemark HF og Universitetet i Oslo. Samarbeid med Helse Sør-Øst.

Prosjektperiode 01.01.2021 – 31.12.2023

Measuring, evaluating and improving the quality of care for dying people and their families (White Rose project)

Prosjektleder: Catriona Mayland, University of Sheffield. Samarbeid internasjonalt.

Prosjektperiode 01.01.2020 – 31.12.2023

Midazolam in Palliative Care

Prosjektleder: Morten Tranung, NTNU. Samarbeid med Helse Midt-Norge og internasjonalt.

Prosjektperiode 01.01.2021 – 31.12.2024

Medisinerstudenters læringsutbytte etter et to-ukers fordypningskurs i palliativ medisin

Prosjektleder: Margrethe Aase Schaufel, Helse Bergen og Universitetet i Bergen.

Prosjektperiode 01.01.2022 – 31.12.2024

Utfyllende informasjon

Vår hovedsatsing innen forskning de siste årene har vært Horizon 2020-prosjektet iLIVE, som ble avsluttet 31.12.2023. I prosjektet er det gjennomført en kohortstudie om pasienters og pårørendes ønsker, preferanser og bekymringer når pasienten har kort forventet levetid, og det er identifisert et sett sentrale utfallsmål for forskning i siste livsfase. Frivillige har fått opplæring til å bistå alvorlig syke og døende pasienter ved Haukeland universitetssjukehus, og tilbudet er evaluert.

I mars gjennomførte EU-kommisjonen en evaluering av iLIVE-prosjektet, med en grundig rapport.

Prosjektet ble avsluttet med en digital "policy summit" i desember, der representanter for norske helsemyndigheter deltok.

Som en sidestudie til iLIVE-prosjektet var KLB med i en internasjonal samarbeidsstudie om omsorg for døende under covid-19-pandemien: CO-LIVE. Analyser fra dette prosjektet har pågått også i 2023.

I tillegg har vi deltatt i flere andre, mindre prosjekter. Flere av prosjektene utgår fra våre viktigste forskningsnettverk, International Collaborative for Best Care for the Dying Person og PRC, European Palliative Care Research Centre, eller er "spin-off" fra EU-prosjektet Care of the Dying Evaluation (CODE), avsluttet i 2020. Vår lokale forankring er Forskningsgruppe for palliasjon ved Klinisk institutt 1, Universitetet i Bergen.

I 2023 har KLBs leder vært deltaker i intervjustudie i EU-prosjektet Inspire, om palliativ rehabilitering. KLB deltok også på OECDs digitale lansering av rapport om «end-of-life care».

Regionalt samarbeid rundt tjenesten

KLB er organisert etter en regional modell, med medarbeidere på sykehus og i kommuner i ulike deler av helseregionen. Dette gjør at vi har forgreninger til hele Helseregion Vest. Vi samarbeider med alle aktører innen palliasjon i regionen: ansatte i helseforetak og kommuner, på universitet og høyskoler og i frivillige organisasjoner.

Regionsamling i palliasjon

I mars 2023 arrangerte KLB Regionsamling i palliasjon med lunsj-til-lunsj-samling i Bergen. De 100 deltakerne representerte alle typer virksomheter i det palliative feltet. En komite med deltakere fra KLB og palliative tiltak i Bergensregionen hadde satt sammen et flott faglig og sosialt program. Det faglige programmet omfattet en forsinket 20-års markering av KLB, etiske utfordringer knyttet til overbehandling, «god praksis - gode løsninger», hjelperen –

både profesjonelle, pårørende og frivillige, samt nytt fra palliativ forskning. Samlingen ble svært godt evaluert av deltakerne.

Bilder fra regionsamlingen i palliasjon 7.-8. mars 2023. Overlege Helge Sårheim fra palliativt senter i Helse Førde holdt innlegg om KLBs betydning for regionen. KLBs leder Dagny Faksvåg Haugen ga et historisk tilbakeblikk. Det var gode, engasjerte diskusjoner rundt bordene.

Palliative sentre i Helseregion Vest

KLB er knyttet opp mot flere av de palliative sentrene i regionen gjennom felles ansatte. Helse Vest har fem palliative sentre i sykehus; tre av disse har egen sengeenhet i tillegg til palliativt team og er godkjent som utdanningssted for Kompetanseområde palliativ medisin. De palliative sentrene i regionen har ukentlig felles undervisning, og KLB samler dem årlig til et felles møte.

Overlege Katrin Sigurdardottir er med i referansegruppen for Kompetansenettverk for barnepalliasjon i Helse Vest.

Fagråd i lindrende behandling

KLB har i 2023 deltatt i Fagråd for lindrende behandling i Helse Bergen og i Fagråd for palliasjon for Helse Stavanger og kommunene. I løpet av 2023 valgte foretaksledelsen å legge ned fagrådet i Helse Bergen. Planen er at det palliative senteret skal overta fagrådets oppgaver. Fagrådet for Helse Stavanger og kommunene er fortsatt i funksjon, men også her vil det komme endringer som følge av ny samhandlingsstruktur.

Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling

Drift av kompetansenettverk er en svært viktig del av kompetansesenterets oppgaver. Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling omfatter alle kommuner og helseforetak i regionen, flere høyskoler, Kreftforeningen og Kreftomsorg Rogaland. Ved inngangen til 2024 var 492 ressursykepleiere og 124 fysio- og ergoterapeuter med i nettverket, fordelt på fire foretaksvisse nettverk med egne driftsgrupper og i alt 24 lokale nettverksgrupper.

Aktiviteten i nettverkene er omtalt i kapittelet Undervisning og formidling. Alle nettverkene leverer i tillegg egen årsrapport.

I 2023 er det tatt initiativ for å få opprettet nettverk av fysio- og ergoterapeuter i Helse Førde-området. De tre andre foretaksområdene har fysio- og ergoterapinettverk i tillegg til sykepleienettverk.

Kommunale prosjekt innen lindrende behandling

Sammen med Statsforvalteren i Vestland behandler KLB søknader til kommunale prosjekter innen lindrende behandling. Ni prosjekter i åtte kommuner fikk tilskudd i 2023: Bergen, Fjaler, Haugesund, Sogndal, Stavanger, Sveio, Vaksdal og Øygarden. KLB har arrangert en samling for prosjektledere, og har hatt god kontakt med flere av prosjektene.

Sammen med Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester Vestland – Hordaland har undervisningssykepleier Elisabeth Romarheim deltatt i mentoroppfølging for digital opplæringspakke i palliasjon for helsefagarbeidere.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Nasjonalt samarbeid

De fire kompetansesentrene i lindrende behandling hadde i 2023 sitt årlige fellesmøte i Trondheim, og samarbeidet ellers om aktuelle saker.

Samarbeidet med de palliative foreningene handler først og fremst om Landskonferansen i palliasjon. I 2024 arrangeres landskonferanse i Bergen. KLB er med i hovedkomiteen og leder lokalkomiteen og den vitenskapelige komiteen for konferansen. Vi samarbeider også med Norsk forening for palliativ medisin om Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin og Nasjonal kodegruppe for palliasjon.

Farmasøyt Margrete Einen er ansvarlig for drift av Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn. Hun vedlikeholder nettsidene til kompetansenettverket, der palliasjon er et tema: <https://legemidlertilbarn.no/palliasjon> Margrete Einen sitter også i styret i Norsk Barnesmerteforening og i Norske sykehusfarmasøytters forening.

Grethe Skorpen Iversen samarbeider med Aldring og Helse om palliasjon til personer med utviklingshemming.

Nasjonale arbeids- og referansegrupper

Ansatte i KLB har i 2023 vært med i følgende grupper i Helsedirektoratet:

- Arbeidsgruppe for oppdatering av Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon (Katrin Sigurdardottir og Kjersti Solvåg)
- Arbeidsgruppe for Kompetanseområde palliativ medisin (Dagny Faksvåg Haugen, leder)
- Nasjonal komite som besøker godkjente utdanningssteder til kompetanseområdet (Katrin Sigurdardottir)
- Referansegruppe for oppfølging av Stortingsmeldingen om lindrende behandling (Nina Hjorth og Dagny Faksvåg Haugen)
- Arbeidsgruppe for Nasjonale faglige råd om forhåndssamtaler og planer ved begrenset gjenværende levetid (Nina Elisabeth Hjorth og Dagny Faksvåg Haugen)
- Arbeidsgruppe for utarbeiding av program for spesialitet i palliativ medisin (Dagny Faksvåg Haugen)
- Referansegruppe for utarbeiding av program for spesialitet i palliativ medisin (Katrin Sigurdardottir)
- Arbeidsgruppe for nye nasjonale råd for kreftkirurgi (Hartwig Kørner)

Vi har også bistått Helsedirektoratet med råd om saker vedrørende palliasjon, og har bidratt til høringer.

Internasjonalt

KLB har et sterkt nordisk samarbeid gjennom Nordic Specialist Course in Palliative Medicine. Vårt internasjonale nettverk er først og fremst knyttet til PRC og International Collaborative for Best Care for the Dying Person (se også avsnittet om forskning). Nettverkskoordinator Grethe Skorpen Iversen er sekretær i styret for International Collaborative og en av lederne av Facilitators' Network i denne organisasjonen.

KLB deltok i 2023 i flere internasjonale delhiprosesser og kartleggingsstudier. Flere ansatte har deltatt med fagfellevurderinger.

Avsluttende kommentarer

På bakgrunn av denne rapporten mener vi at KLB i 2023 har utført det spekter av oppgaver som er tillagt et regionalt kompetansesenter.

Ansatte i 2023

Sentral enhet ved Haukeland universitetssjukehus

Dagny Faksvåg Haugen, seksjonsoverlege/-leder, professor, 100% stilling

Aud Myhre, sekretær, 100 % stilling

Grethe Skorpen Iversen, nettverkskoordinator, 100% stilling

Ann-Kristin Øren, undervisningssykepleier, 80% stilling vår, 90% stilling høst

Elisabeth Romarheim, undervisningssykepleier, 60% stilling

Kjersti Solvåg, forskningssykepleier, 50% stilling (50% som fagsykepleier i Palliativt senter, Haukeland universitetssjukehus, HUS)

Nina Elisabeth Hjorth, overlege, 40% stilling (60% overlege i Palliativt senter, HUS)

Katrin Sigurdardottir, overlege, 20% stilling (80% seksjonsoverlege i Palliativt senter, HUS)

Regionale medarbeidere (i deltidstilling)

Helse Førde foretaksområde

Marthe Hauge Aase, kreftsykepleier, Førde omsorgssenter, Sunnfjord kommune

Camilla Norstrand, kreftsykepleier/kreftkoordinator, Askvoll kommune

Helse Bergen foretaksområde

Margrete Einen, farmasøyt, Sjukehusapoteket i Bergen

Synnøve Glesnes, spesialergoterapeut, Haukeland universitetssjukehus (permisjon fra og med 21. april 2023)

Gunn Britt Hannisdal, kreftsykepleier, Palliativt senter, HUS

Helse Fonna foretaksområde

Grete Skeie Sørhus, kreftsykepleier/kreftkoordinator, Vindafjord kommune

Jenny Ann Lid Toft, sykepleier, Gastrokirurgisk avdeling, Haugesund sjukehus

Helse Stavanger foretaksområde

Margunn Byberg, kreftsykepleier, Lindrende enhet, Boganes sykehjem

Laila Johannesen, kreftsykepleier, Palliativt senter, Stavanger universitetssjukehus (SUS)

Hartwig Kørner, overlege, Gastrokirurgisk avdeling, SUS, og professor, Universitetet i Bergen

Lars Helge Myrset, institusjonsprest, Tasta sykehjem, Stavanger

Kompetansesenterets styringsgruppe

Randi-Luise Møgster, viseadm. direktør Helse Bergen, leder av styringsgruppen

Vara: viseadm. direktør Clara Gjesdal

Åse Nordstrønen, klinikkdirektør, Haraldsplass Diakonale Sykehus.

Vara: fagdirektør Petter Lave Thornam

Ingunn Solheim Terøy, avdelingssjef, Helse Førde

Kjersti Tollaksen, klinikkdirektør, Helse Fonna

Berit Haaland, klinikkdirektør, Helse Stavanger

Vara: avdelingssykepleier Ingunn Knobloch

Bergen kommune

Anne Berit Guttormsen, professor, Universitetet i Bergen

Marianne Fjose, fagseksjonsleder, Høgskolen i Bergen.

Vara: høgskolelektor Signe Christine Wendelbo Bjerksund

Kompetansesenterets referansegruppe

Sidsel Ellingsen, førsteamanuensis, VID vitenskapelige høgskole

Kirsten Engljähringer, overlege, Palliativt team, Helse Fonna

Mona Grindheim, kreftsykepleier, Palliativt senter, Helse Bergen

Fanny Henriksen, enhetsleder, Sunniva palliativt team, Haraldsplass Diakonale Sykehus

Ingunn Knobloch, avdelingssykepleier, Palliativt senter, Helse Stavanger

Margrethe Aase Schaufel, overlege, førsteamanuensis, Lungeavdelinga, Helse Bergen og Universitetet i Bergen

Helge Sårheim, overlege, Palliativt senter, Helse Førde

Geir Vangsnes, distriktssjef, Kreftforeningen distrikt Bergen

Foto: Sunde, Haukeland universitetssjukehus

Kompetansesenter i lindrande behandling Helseregion Vest

Besøksadresse: Konrad Birkhaugs hus

Postadresse: Helse Bergen HF, Haukeland universitetssjukehus,
Kompetansesenter i lindrande behandling Helseregion Vest, postboks 1400, 5021 Bergen

Telefon: 55 97 58 24

lindrende.behandling@helse-bergen.no

www.helse-bergen.no/pallasjon